

SUCCULENTA

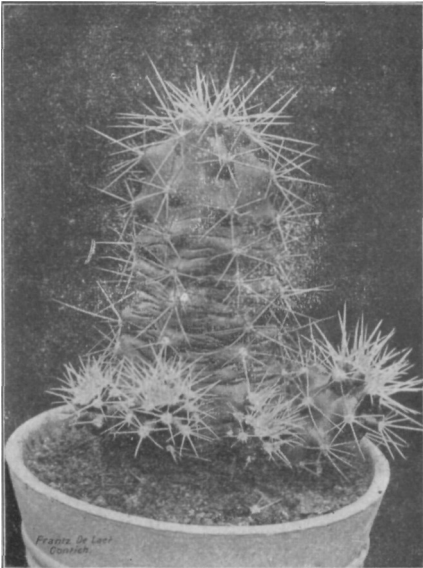
Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat : G. D. DUURSMA, B 185 HUIZUM bij Leeuwarden.

Echinocereus Fendleri Rümpl.

De meeste Echinocereussoorten kenmerken zich door haar sterk vertakte groeiwijze. Vele soorten, van kleine stekjes gekweekt, geven na een jaar reeds een groot aantal zijscheutjes, welke aan den voet der moederplant ontstaan. Op de hierbij gevoegde foto van *Echinocereus stramineus*, aan welke wij in „Succulenta" van 15 Nov.'23 een artikeltje wijdden, is dit al heel duidelijk te zien.

Hoewel zulke plantjes spoedig één gevulden pot geven, toch nemen zij, grooter geworden, tamelijk veel plaats in, wat voor den liefhebber met beperkte ruimte dan wel een bezwaar wordt. Ouder geworden groeien de stengels n.l. niet meer recht op, doch nemen een meer horizontalen,

Echinocereus stramineus Rümpl.

dikwijls zelfs een kruipenden stand in, waardoor zij niet zelden de ruimte van wel vijf andere planten behoeven. Toch zijn er ook enkele soorten, welke zich niet zoo spoedig vertakken. Een daarvan is de hier afgebeelde *Echinocereus Fendleri* Rümpl.

Deze heeft 10—15 cM lange, sterk geribde stengels, welke 5—6 cM. dik zijn. De witte randoorns zijn 2 cM. lang, de

Echinocereus Fendleri Rümpl.

zwak naar boven gebogen zwarte middeldoorn meet 4—4 1/2 cM. en is aan den voet knobbelig verdikt.

Terzijde van het topeinde der plant ontwikkelen zich half April de 8 cM. lange bloemen, welke, als zij geheel open zijn, 12 cM. diameter hebben. De buitenste bloembladen zijn bruin, de binnenste prachtig purper-violet. De talrijke roode meeldraden dragen gele helmknoppen, terwijl de stamper in witte stempels eindigt. Na den bloei vormt zich in gunstige omstandigheden een met doorns overdekte groene besvrucht, welke in haar vaderland, Utah, Arizona en Nieuw-Mexico, gegeten wordt.

G. D. D.

Een mooie Cactusverzameling.

Hoewel met eenigen schroom, daar het hier niet alleen de verzameling van een liefhebber, doch ook een handelaar betreft, meenen we toch eenige oogenblikken uwe aandacht te mogen vragen voor de bekende kwekerij van den heer Jansen in Den Haag.

En we doen dit in het volle vertrouwen, dat U dit niet zult opvatten als een soort officiële reclame onzerzijds, doch omdat we het billijk vinden, waar buitenlandsche firma's in ons blad al meermalen beschreven zijn, ook onze Hollandsche kweekers datzelfde te doen wedervaren. Van de zijde der kweekers is nu eenmaal weinig copie te wachten, hun tijd wordt te veel in beslag genomen door hun zaken, dan dat er zoo nu en dan nog eens tijd zou overschieten tot het schrijven van een artikel en daarenboven kenmerken ze zich bijna allemaal door een overgrootte mate van bescheidenheid, die hen verhindert eigen lof te verkondigen. Toch is het wel jammer, dat we hen nooit eens aan het schrijven kunnen krijgen, want wat al behartenswaardige wenken zouden zij ons kunnen geven, zij, die niet alleen met zooveel verschillende soorten kennis maken, maar ook de meesten opkweeken van af zaad tot verhandelbare of bloeiende planten. En met wat een waardevolle op- en aanmerkingen zouden zij de plantkundige wetenschap kunnen verrijken, waar wij juist bij een familie als de *Cactussen* nog zoo vaak in het duister tasten. Daar staat dan ook weer tegenover, dat ze u uit hun ervaringen gaarne vertellen en u met de meeste bereidwilligheid steeds te woord staan als ge tot hen komt om raad, onverschillig of ge een oude klant zijt of een nieuweling, ja, u zelfs met genoeg gratis adviseeren, zonder eenige verplichting tot koopen. We hebben dan ook dit voorjaar het voorrecht gehad eenige malen achtereen een bezoek te mogen brengen aan bovengenoemde kwekerij en de vriendelijke eigenaar heeft ons telkens weer welwillend rondgeleid door zijn drietal kassen, speciaal aan de cactus-kultuur gewijd. Wat een schat van mooie gezonde planten mochten wij daar aanschouwen en bovendien, wat al bloemenweelde hebben wij er gezien. Daar waren dan allereerst de *Phyllo's*, die dit jaar minder rijk gebloeid hebben dan andere jaren, wat misschien bij meerderen in den lande het geval is geweest en waarvoor geen enkele behoorlijke reden is aan te

wijzen. Wat echter niet wegneemt, dat, wat we gezien hebben, inderdaad de toets der critiek kon doorstaan. Dan was er een *Echinocereus Knippelianus*, een mooie plant, waarvan Dr. Rose in zijn groot standaardwerk moet vermelden, dat hij haar in het opgegeven land van oorsprong, n.l. Mexico, niet heeft teruggevonden, doch haar alleen kent uit een exemplaar, dat hij in Berlijn heeft gezien. Er schijnen van deze soort nog maar weinig planten bekend te zijn, en in de meeste catalogi komt ze dan ook niet meer voor. De bloemen zijn vleeschkeurig en harmonieeren in tint volkomen met het donkergroen der plant.

Het kleingood bloeide natuurlijk volop, zooals *Mammillaria pusilla* in heele klompen, *M. Schelhasei*, *M. elongata*, *M. Bocasana* enz. met hun kleine geelachtig-witte bloempjes, daarentegen *Echinocactus minusculus* helder steenrood.

Iets verder stonden *Echinocactus concinus* en *apricus* in bloei en toen we einde Mei nog eens terugkwamen, waren er zooveel, dat er bijna geen noteeren meer aan was. *Etus. setipinus* stond vol met koraalroode bessen en maakte zich gereed om opnieuw te gaan bloeien. *Mam. longimamma* schitterde met eenige groote zwavelgele bloemen, terwijl *Mam. spinosissima* en *centricirra* vol zaten met kleine roode bloempjes, die bij *M. pyrocephala* een heele krans vormden rond den schedel. Hoewel ieder bloempje op zich zelf slechts klein is, maakt hun aantal toch den totaalindruk goed. Van de *Echinocerei* noemen we allereerst *E. Cereus procumbens* met paarsche bloemen en *E. Salm-Dijckianus*, fraai oranje-rood. Onder de *Echinocacti* was ook heel wat moois te zien en wel in de eerste plaats *Etus. mamillosus* in bloei, gelijktijdig met *Etus. submamillosus*. Het verschil tusschen beide soorten was nu heel duidelijk te zien, niet alleen in habitus gelijken de beide soorten totaal niet op elkaar, doch ook de bloemen verschillen merkbaar. De kleur is bij beiden geel, maar bij *E. mamillosus* bestaat het bloemdek uit wel 4 rijen van bloemblaadjes en zijn de stempels donkerbruin, terwijl bij *E. submamillosus* slechts één enkele krans van bloemblaadjes wordt aangetroffen en de stempels rood zijn. Verder vonden we nog in bloei *Etus microspermis*, een aardige en willige bloeier met een zestal helder-oranjegele bloemen, waarvan we een kleurenfoto konden nemen en nog verschillende andere, waarvan we alleen nog noemen *Etus Fiebrigii*, een verwant van *E. minusculus*, doch met iets grootere bloemen, *Etus platensis* met groenachtige bloemen, *Etus Quehlianus*, licht-rose, *Etus peruvianus*, donkerder rose, *Etus Jussieu*, vrijwel wit, terwijl *Etus williamsii* knoppen had.

Zooals men ziet was er dus een rijke verscheidenheid van bloeiende soorten te bewonderen en het is ondoenlijk deze lijst ook maar eenigszins volledig te maken, want iedere week verandert het decor, komen er nieuwe soorten bij en laken andere uitgebloeid.

Tenslotte moeten we nog even wijzen op de mooie verzameling

Mesembrianthemum-mimicryplantjes, eenig in haar soort en bestaande uit ongeveer 35 nummers, waarvan verschillende absoluut nieuw zijn. Plantjes ter grootte van een koffieboon en dan met bloemen er aan, is toch zeker wel iets heel bijzonders. Deze alleen reeds zijn een bezoek dubbel en dwars waard.

v. D. H.

De eerste ervaringen van een beginnend verzamelaar.

Alhoewel mijn verzameling Cactussen niet van dien aard is om er bijzonderheden over te vermelden die waarde kunnen hebben, wil ik toch gaarne een en ander er over vertellen.

Door mijne toetreding als lid der Ned. V. v. V. werd mijne collectie Cactussen en Vetplanten vermeerderd met een aantal plantjes waardoor het aantal tot zeven steeg. Later zijn er steeds meer bijgekomen door aankoop en planten, die ik van vrienden of kennissen ten geschenke kreeg, zoodat mijne collectie thans uit 45 planten bestaat, w.o. 10 Phyllocactussen, waarvan er dit jaar 7 exemplaren een keur van bloemen hebben gegeven.

Als leek op 't gebied van Cactussen moest ik natuurlijk raad hebben en die raad verschaften mij de boekjes van den Voorzitter de heer J. J. Verbeek Wolthuys, waarvan ik werkelijk al zeer veel nut gehad heb. Door tusschenkomst van een van de leden hier ter stede kwam ik in 't bezit van eenige pakjes zaad en heb ik die volgens alle regelen der kunst uitgezaaid evenwel in kleine potjes, daar ik niet in 't bezit van een zaaipan was. De potjes heb ik allen in een klein kistje gezet en daarover een glasplaat gelegd. D'ar de zon zich den eersten tijd niet liet zien, nam ik mijn toevlucht tot een klein electrisch kacheltje waarmede ik het kistje op temperatuur hield, zoowel overdag als des nachts. Het resultaat was dat het zaad al spoedig tot ontkiemen kwam. De volgende soorten werden door mij uitgezaaid op 8-5-24: *Mam. Parkinsonii* (Queréato Mexico) opgekomen 12/5 en na een week 26 zaailingen; *Echinocactus Texensis* opgekomen 13/5 3 zaailingen, *Echinopsis Eyriesii* opgekomen 12/5, 15 zaailingen, *Echinocactus Grusonii* opgekomen 14/5 3 zaailingen, *Echinocereus pectinatus* opgekomen 3/6 2 zaailingen en *Cereus grandiflorus* opgekomen 15/5 9 zaailingen. De aantekening van ontkiemen werd door mij gemaakt zoodra de eerste zaailing zichtbaar was, waarna er na enkele dagen spoedig meer volgden.

Een tweede collectie zaad werd door mij gezaaid op 31/5 en wel: *Echinocactus corniger* v. *flavispina* — *Cereus Pruinus* — *Cereus chiotillo* en *Coryphantha echinus*. Dit zaad heb ik echter in een zaaipan uitgezaaid en ook met donkere dagen verwarmd met de electrische kachel en bij zonschijn en warm weer buiten gezet, in 't laatste geval met gekalkt glas gedekt. Ook van dit zaad is de ontkieming voorspoedig gegaan. De soorten zijn respectievelijk op 11/6—9/6—6/6—10/6 en 4/6 opgekomen.

Jammer dat door een ongeluk door mijn dochtertje de zaaipan omgestooten werd toen deze in den tuin stond. Ik heb echter

nog gered wat ik kon en heb alle zaailingen weer één voor één moeten planten. Het eenigste bezwaar is, dat ik nu niet zeker ben van de namen, daar de plantjes nog zoo klein waren en vrijwel op elkander geleken. Dit bezwaar zal later wel weer worden opgeheven als zij wat grooter worden. Ik heb tenminste de ondervinding opgedaan, dat zaailingen wel tegen een stootje kunnen, want zij staan er nu, ondanks het ongelukje wat er mee gebeurd is, nog prachtig voor.

Het zaaien is werkelijk het meest aanbevelenswaardige voor liefhebbers, daar vanaf het kiemplantje reeds de grootste zorg er aan besteed wordt en men meer gehecht raakt aan planten uit eigen liefhebberij gekweekt dan door aankoop. Indien men gezond en kiemkrachtig zaad heeft, levert het zaaien m. i. geen onoverkomende bezwaren op. Het zaad was geleverd door Friedr. A. Haage Jun. te Erfurt. H. S.

Mesembrianthemums.

In den vierden jaargang van ons tijdschrift heb ik indertijd in een tweetal artikeltjes (Succ. 1922, pag. 14 en 21), de aandacht gevestigd op een paar fraaie en uiterst dankbare Mesembrianthemumsoorten, namelijk *M. spectabile* en het trio: *M. tigrinum*, *felinum* en *lupinum*. Het ligt in onze bedoeling thans deze reeks te gaan vervolgen en bij tusschenpoozen een of meer soorten te gaan beschrijven, die waard zijn een ruimere bekendheid te verwerven. Aan een bepaalde volgorde zullen we ons niet houden. Voor wie een systematisch overzicht wenschen van dit aan soorten zoo rijke geslacht, verwijzen we naar het bekende handboekje van Alwin Berger, dat zich in onze bibliotheek bevindt. Het behandelt ruim 300 soorten, doch is niet volledig meer, vooral niet waar het de mimicryvormen betreft, wier aantal door de jongste onderzoekingen van K. Dinter in Zuid-Afrika weer aanmerkelijk is toegenomen. Ook van de oudere soorten zijn er een groot aantal uit de kulturen verdwenen of is de naam verloren geraakt, zoodat het zaak is twijfelachtige planten aan een nieuwe determinatie te onderwerpen. Hierbij komen vaak hoogst merkwaardige dingen aan het licht. Een bezoek aan meerdere botanische tuinen in binnen- en buitenland leerde me, dat ook hier ten opzichte van sommige soorten een groote verwarring bestaat. Mochten er onder onze leden zijn, die onbekende Mesumsoorten bezitten, dan zullen zij ons en zich zelf zeer verplichten door ons eenige stekken toe te sturen. Weet ik den naam, dan meld ik dien per omgaande, anders krijgt iedere soort een nummer en hoop ik in staat te zijn dien later mede te deelen. Het is natuurlijk wel gewenscht aan de stekken eenige opmerkingen omtrent grootte, kleur der bloem enz. toe te voegen. Wederkeurig staan van mijn eigen soorten stekken ter beschikking. Bij voldoende medewerking gelooven we wel, dat er op deze wijze iets te bereiken valt. En mochten meerderen zich geroepen voelen aan dit werk mee te doen, dan kan dit aan onze liefhebberij niet anders dan ten goede komen.

Als eerste bijdrage volgt dan :

I. EEN ONBEKENDE MESEM.

Reeds gedurende meerdere jaren bevindt zich in mijn verzameling een soort Mesem., waarvan het me niet is mogen gelukken den naam te vinden. Dit is op zich zelf niets bijzonders, want zoo bestaan er natuurlijk in iedere eenigszins uitgebreide verzameling tientallen van soorten, waarvan men in twijfel verkeert omtrent den juisten naam. En waar ik bedoelde plant indertijd als een kleine onooglijke stek uit de Kaap had gekregen was er reden aan te nemen, dat het hier een soort betrof die misschien nog niet eerder in onze Europeesche kulturen was ingevoerd. Hoe groot was echter mijn verbazing, toen ik onze onbekende op steeds meer plaatsen aantrof, doch altijd zonder naam. En waar mijn eigen exemplaar zulk een geweldige-groei-kracht bleek te bezitten, dat ik er zoo nu en dan op ruime schaal stekken van kon weggeven, wordt de verbreiding dus nog steeds grooter. Het bekende handboekje van A. Berger gaf geen uitkomst, evenmin het groote plaatwerk van Salm-Dijck, bleef ons dus alleen nog over nauwkeurig rond te zien of zich in eenigerlei botanische tuin of groote kweekkerij deze soort op naam zou bevinden. Laat ik maar direct zeggen, dat ik overal slib ving en dat zelfs bij De Laet in Contich onze onbekende aanwezig was met als toelichting, dat men ze daar van iemand uit de buurt gekregen had, doch evenmin wist, wat het was. Klaarblijkelijk hebben we dus hier te maken met een soort, die zich stevig heeft ingeburgerd en die of door een liefhebber onbenoemd is meegebracht óf waarvan den naam verloren is geraakt. Een voorbeeld van dit laatste hopen we in het volgend nummer te beschrijven. Met dat al weten we nog steeds niet, wat voor Mesem. we in de pot hebben en daarom geven we het signalement van de vondeling: Geheele plant met papillen bezet. Bladen vlak : *Herbacea*.

Aantal stijlen 4. Hoewel de bladeren niet hartvormig zijn, gevoel ik nu toch het meest voor de groep der *Cordifolia*, waartoe het bekende Mezempje behoort (*M. cordifolium*) dat algemeen in mozaïkperken wordt gebezigd en wel meestal de bontgekleurde variëteit. Als voornaamste afwijking noemden we reeds de vorm der bladeren. Deze zijn lancet tot smal-ruitvormig. Ze bereiken in een vochtige omgeving eene lengte van 7 cM. bij een breedte van 2 1/2 cM. Aan den top der plant zijn ze echter veel smaller. Nerven zeer onduidelijk, terwijl het bladmoes zich langs den steel voortzet. De bladeren zijn dus eigenlijk zittend. Ze zijn frisch sappig groen en over hun geheele oppervlak dicht met fijne blaasjes bezet, die echter slechts weinig uitsteken. De bladeren zijn tegenoverslaand. Bloeiwijze een gevorkt bijscherm. Bloemstelen 3 cM. lang, zonder schutbladen. Kelk 4-bladig, waarvan twee langer dan de beide andere, sappig. Bloemblaadjes in meerdere rijen, korter dan de beide kleinste kelkbladen, purper-violet. Meeldraden omgeven door een aantal staminodien (onvruchtbare meeldraden). Vruchtbeginsel 4-hokkig. De plant is over-

blijvend en bloeit gedurende den ganschen zomer. Alleen bij zanneschijn gaan de bloemen wijd open en zijn dan 2—2½ cM. in doorsnede. Wie helpt ons nu aan den naam? Wie zich voor dit geval interesseert, stuur ik op aanvraag gaarne eenige stekken.

J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam.

Mathenesserlaan 364.

Excursie naar den Leidschen Hortus.

Zondag 10 Augustus l.l. mocht ik met een tiental andere Haagsche leden onzer Vereeniging een bezoek brengen aan den beroemden Hortus van de Universiteit te Leiden en onder het voorkomende geleide van den heer Mater, 1e amanuensis hier instelling, hebben wij er een paar genotvolle uren doorgebracht.

Het langst verwijlden wij natuurlijk bij de Succulenten en dat mag geen wonder heeten, daar zelfs niet-liefhebbers zich, meer dan bij andere, bij deze groep gewassen ophouden.

Zeer opvallend is het glansnummer der verzamelingen, dat gevormd wordt door een *Echinocactus Grusonii* van ongeveer 60 a 65 cM. middellijn, een waar prachtstuk, dat in het voorjaar een zeer gevaarlijk avontuur beleefde door de onachtzaamheid van een vreemden bezoeker, die de plant, met het onbesuisd dichtduwen van een venster, van haar standplaats op een tablet onderstboven deed duikelen, gelukkig zonder dat zij er schade van ondervond.

Een aantal zeer groote *Echinocactussen*, waaronder *Echinocactus pilosus* (naar schatting pl.m. 70 cM. hoog), liet ook niet na de algemeene bewondering te trekken. Dergelijke, vrijwel onbetaalbare planten treft men slechts sporadisch aan.

Wondermooi is *Euphorbia similis* Berger (syn. *Euphorbia natalensis* Hort.) donker groen van kleur, met dunne, eenigszins gewelfde, zeer diepe ribben en ruim 1½ M. hoog, deze wordt geflankeerd door een paar werkelijke *Euphorbia*-, „boomen" (*Euph. triangularis* en *Euph. canariensis*). Eigenaardig is, dat uit den stam van *Euph. triangularis* (pl.m. 10 cM. diameter) bij de geringste verwonding, even met de nagels er langs krabben bijv., hoe houtig die stam er ook uitziet, direct eenige *Euphorbia*-melk naar buiten treedt.

Als opvallende planten noteerde ik verder nog den Boterboom van de Zuid-Afrikaanders, dat is *Cotyledon fascicularis*, een paar hoogst typisch bloeiende *Ceropegia*'s (*Cerop. hybrida*, een in den Hortus gewonnen kruising en *Cerop. monteiroae*), fraaie *Rhipsalissen*, tallooze *Aloe*'s en *Haworthia*'s, een heel veld druk bloeiende *Mesembrianthemums*, in den vollen grond uitgeplant, o. a. een *Mesembr. Bolusii*, als een kindervuist, met knoppen.

Bloeiende *Stapelia*'s, een er van had de beleefdheid gedurende ons bezoek een bloem te ontplooiën, *Pelargonium echinatum*, *Crassula pallida*, enz. enz.

Werkelijk, de Leidsche Hortus bezit een benijdbare collectie Succulenten, zoowel wegens het groot aantal soorten als wegens

den uitstekenden toestand waarin zij verkeerden.

De betrekkelijk korte tijd die wij er doorbrachten liet dan ook **niet** toe om de noodige aantekeningen te maken voor een eenigszins complete beschrijving, daartoe zou men eigenlijk eens een geheelen dag bij de voorradige schatten moeten kunnen zoek brengen.

Toch zal Succulenta, gelijk dat over meerdere andere openbare verzamelingen heeft plaats gehad, ook over de planten van de Leidsche Universiteit het noodige brengen, want de Hortulanus, de heer E. Th. Witte, de welbekende veteraan-botanist, wil gelukkig de goedheid hebben ter gelegener tijd er een en ander voor ons over te schrijven, en met ongeduld zien wij deze zeer welkome bijdrage tegemoet.

Met genoegden denken alle deelnemers aan dit uitstapje terug **en**, nevens onzen dank, zij hier een woord van hulde gebracht aan den Hortulanus en diens staf voor de uitstekende verzorging der planten.

Het is inderdaad bewonderenswaardig dat zij, niettegenstaande het veel te gering aantal arbeidskrachten, 4 man personeel moeten dat geheele complex, park en kassen, in orde houden, zulke schitterende resultaten weten te bereiken.

's-Gravenhage, Aug. 1924.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

De behandeling onzer vetplanten in den herfst.

Augustus is voorbij — de herfst in aantocht. Korter worden de dagen, langer en koeler de nachten. En van de steeds korter wordende dagen zijn er zooveel, waarop de zon in 't geheel niet of slechts een enkel uurtje door de donkere wolken heen komt gluren. De kans, dat we enkele dagen aaneen regenachtig weer hebben is grooter, dan dat wij aanhoudend op mooie zonnige dagen mogen rekenen.

Wie zijn vetplanten gedurende den zomer op een beschut plekje buiten in den tuin had staan, doet verstandig althans de kleine en teedere soorten tegen het wisselvallige weer te beschutten. 't Beste is, ze in een broeibak te plaatsen en deze 's nachts, of bij aanhoudend regenachtig weer, te sluiten.

Trouwens wie er gelegenheid en ruimte voor heeft, houdt ook gedurende den zomer zijn teere soorten maar het liefst in een broeibak, waar ze dan met pot staan ingegraven. Krijgen wij onverwacht eenige regendagen achtereen, wat in ons ongestadig klimaat ook in den zomertijd lang geen zeldzaamheid is, of breekt onverwacht een onweersbui met hagelslag los, dan kunnen wij, door een glasruit op den bak te leggen, onze lievelingen ten allen tijde de noodige beschutting geven.

Thans, nu de herfst nadert, is dit meer dan noodzakelijk. 's Morgens vroeg is het al heel frisch en we laten het glas zoolang op den bak, totdat het zonnetje de planten even lekker verwarmen kan. Dan kan het glas worden weggenomen, zoo noodig wordt tegen den middag gegoten ; de planten kunnen dan

vroegtijdig weer opdrogen, wat een ding van belang is, daar het lang niet zeker is, welk weer we een volgenden dag zullen hebben. Blijven de planten een paar dagen achtereen nat, dan kunnen vooral de teere en dichtbehaarde of sterkgedoornde soorten gemakkelijk weggroten. 's Namiddags wordt het glas weer op den bak gelegd, zoodat de zon nog een poosje in den gesloten bak kan schijnen, waardoor wat warmte opgedaan wordt voor den langen, kouden nacht. Op deze wijze kunnen de planten nog wél een paar maanden blijven staan; zij groeien nog lekker en menig bloemetje gaat nog open. Vreezen wij nachtvorsten, dan kan gemakkelijk wat bedekking, b.v. door een zak of iets dergelijks worden aangebracht.

Overigens zorgen wij, vooral bij zonnig weer, de planten niet tot te sterke groei te prikkelen, want hierdoor worden zij ijl en waterig, wat tengevolge heeft, dat ze niet zoo gemakkelijk te overwinteren zijn. Wie z'n planten 's zomers in een kasje heeft, dat 's winters niet verwarmd kan worden, mag hier ook wel rekening mee houden. Men luchte daarom overdag zoo veel mogelijk en geve vooral niet meer water dan de planten hoogst noodig hebben. Ze kunnen dan langzamerhand wat temperen in haar groei en men heeft meer kans ze goed door den winter te krijgen, vooral, wanneer ze zich dan met een nauwelijks vorstvrij gehouden kamer of een slecht verlichte kelderruimte moeten tevreden stellen.

Grootere en meer sterkere planten, zooals de meeste *Opuntia*'s, *Agaves*, *Aloë*'s, *Sempervivums* en *Echeveria*'s kunnen nog wel eenigen tijd buiten blijven staan, vooral wanneer zij flink beschut staan, b.v. langs een muur of schutting op het zuiden. Zoo noodig kan dan een glasraam of 's nachts een luik schuins tegen den muur over de planten heen gezet worden. **G. D. D.**

Stapelia variegata (cristata).

Tusschen een partij zaailingen van genoemde *Stapelia*soort, vond ik verleden herfst een 6-tal planten die enorm afweken in vorm van die der overige planten; deze heb ik toen apart in vlakke potten overgeplant, om den groei beter te kunnen gadeslaan.

No. 1 was toen een dun spillig plantje van een paar centimeters hoog en groeide aan één kant wat vlugger, waar mijns inziens de centraalas gelegen was, juist daartegenover kraalden zich de bekende, maar kreupele *Stapeliadoortjes*, in een spleetje van onderen naar boven samen. Het is niet verder gegroeid en staat volkomen stil in groei.

No. 2 is wel anders dan een gewoon *Stapeliatakje*, het heeft veel meer doortjes en is eenigzins plat. Dit voorjaar ontsproot aan de basis een nieuwe scheut, welke nog platter werd naar gelang hij verder groeide, en die nu tot mijn verwondering, tot een mooie platte *cristata*waaier is uitgegroeid, eerst plat, later sterk gegolfd, 7 cM. breed, 1 cM. dik en 8 cM. hoog.

No. 3 was gelijk in groei als de vorige, met een prachtige

waaiervormige cristatatop. Maar nu begint hij weer op den top met gewoon gevormde scheuten, 31 in aantal, verder te groeien.

No. 4 was een gewone scheut in het begin, maar kreeg later den vorm van een paddestoel, wel met het holle gedeelte naar boven gericht, juist een kommetje, mooi rond, van bijna 1 cM. diep en 3 cM. breed met gekartelden rand. Later begon de rand op 4 plaatsen uit te groeien in mooie cristatakammen, het overige gedeelte van den rand is niet verder gegroeid.

No. 5 groeide precies als de vorige, doch het kommetje groeide platter samengedrukt, werd dus meer schuitvormig. Het plantje is maar op één plaats, aan den rand, verder gegroeid, in een waaiervormig, naar alle zijden draaiende cristatatop.

No. 6 groeide direct van het begin af plat tot een cristatakje uit, aan de basis ontsproten weer een paar nieuwe cristatascheuten.

Hoe de verhouding later zal zijn, of zij constant blijven zal, is een vraag. Ik denk, als b.v. aan een abnormale plant weer normale scheuten komen, en deze verder gekweekt worden, dat aan deze later weer abnormale kunnen uitgroeien; dit verschijnsel heb ik al meer waargenomen, bij Succulente- zoowel als bij andere planten.

Ik vind bovenstaande wel heel eigenaardig en vermeldenswaard, daar in de mij bekende werken over Succulenten niets dergelijks over abnormaal groeiende Stapelia's te vinden is

V. G. PLOEM.

Hoe worden Epiphyllums tot bloei gebracht?

Hoewel het voor den ervaren cactuskweeker geen kunst is zijn Epiphyllums geregeld elk jaar in bloei te krijgen, toch zijn er ook velen, wien dit, niettegenstaande zorgvuldige behandeling der planten, niet gelukt, terwijl anderen wel knoppen aan hun planten krijgen, welke echter even voor het opengaan alle afvalen. Hoe komt dat en wat mag daarvan de oorzaak zijn?

Wanneer wij ons met de kuituur van deze gemakkelijk en rijk-bloeiende Cactus wat meer hebben vertrouwd gemaakt, is het niet moeilijk op deze vragen een antwoord te geven en de oorzaken van het slecht bloeien ge te nemen.

Evenals bij de meeste bladcactussen, zoo is het ook bij de verzorging der Epiphyllums hoofdzaak, op de juiste kuituurmethode tijdens den groei- en den rusttijd te letten, en hiervan hangt ook de knopvorming en het goed ontwikkelen der bloemen af.

De eigenlijke groeiperiode begint bij de meeste soorten in April of Mei en duurt tot September. Gedurende dit tijdperk verlangen de planten veel licht; men zette ze dus dicht bij het venster, in een temperatuur van 13 tot 15 graden Réamur. Gedurende de warme zomermaanden hebben zij veel behoefte aan water, terwijl zij gaarne zoo nu en dan eens midden op den dag met een bloemenspuitje licht besproeid willen worden, dit werkt een gezonde ontwikkeling der planten zeer in de hand.

Einde Augustus, begin September, na de ontwikkeling der

nieuwe stengelleden, geve men geleidelijk weg iets minder water, zonder dat evenwel de aarde in den pot *geheel* mag uitdrogen. Hierdoor ontstaat een oponthoud in den groei, wat voor het vormen van bloemknoppen noodzakelijk is. De niet volkomen ontwikkelde jonge stengelleden zullen nu misschien afvallen, doch dit is geen bezwaar, daar zich hieraan toch geen knoppen ontwikkelen. Ja, zelfs kan het zijn nut hebben de onvolkomen ontwikkelde leden opzettelijk af te breken.

Met het drooghouden der plant gaat men door, tot zich aan de uiteinden der leden of in de oksels, d.i. de verbinding tusschen twee stengeldeelē, de bloemknopjes in den vorm van een rood puntje, ter grootte van een speldekknop, vertoonen. Zoodra deze knopjes zichtbaar worden, wordt geleidelijk weg weer meer water gegeven, waardoor de bloemknoppen zich gelijkmatig en krachtig zullen ontwikkelen. Gedurende de ontwikkeling der knoppen moet de plant steeds op dezelfde plaats blijven staan, ja, bij voorkeur zelfs denzelfden stand behouden, daar anders de knoppen gemakkelijk afvallen. De Epiphyllums komen het beste en gelijkmatigste in bloei, wanneer zij zoo rustig mogelijk kunnen blijven staan. Ook een gelijkmatige temperatuur (10 tot 12 graden Réamur) en regelmatig gieten zijn van groot belang. Worden de planten te warm of te koud gehouden, of is het verschil in temperatuur soms heel groot, dan worden de knoppen afgeworpen en is al onze moeite en zorg vergeefs geweest.

Na den bloei begint de eigenlijke rusttijd en deze duurt in den regel tot einde Maart. Begin April kan, zoo noodig, de plant verpot worden in niet te groote pot gevuld met voedzame blad-aarde, waar een hoeveelheid scherp zand doorheen gemengd is. Door de bodem van den pot met een laag scherven te bedekken, wordt een goede drainage mogelijk gemaakt, wat een eerste vereischte is om het zuur worden der aarde te voorkomen. 't Is niet noodig de Epiphyllums alle jaren te verplanten, om de twee of drie jaar is wel voldoende.

LM.

Iets over den bloeitijd van eenige Cactussen.

Een onzer lezers vroeg onlangs om een lijstje betreffende den bloeitijd der meest bekende Cactussen. Uit den aard der zaak is zulk een bloeikalender moeilijk te geven, daar de bloeitijd der bij ons gekweekte Cactussen in vele opzichten niet aan een bepaalden tijd gebonden is, doch zeer afhankelijk van de plaats waar men z'n planten 's zomers en 's winters bewaart en van den aard der verzorging.

Evenwel willen wij trachten van eenige der meeste bekende soorten den gemiddelden bloeitijd op te geven.

Maart/April:	Rhipsalis paradoxa, R. cassytha ; Hariota salicornioïdes.
Maart/Mei:	Cereus flagelliformis; E. cactus minusculus.
Maart/December:	Mamillaria Bocasana, M. pusilla, M. Wildii.
April/Mei:	Echinocereus chloranthus, E. dasyacanthus, E. Fendleri, E. polyacanthus.

- April/Juni: Echinocactus denudatus, F. gibbosus, E. multiflorus; Mamillaria coronaria, M. elongata; Phyllocactus variëteiten.
- April/Juli: Echinocactus microspermus.
- April/September: Echinocactus setispinus.
- Mei/Juli: Echinocactus albus, E. concinnus, E. mammulosus, E. submammulosus, E. tetraxiphus; Echinocereus acifer, E. Beilandierii, E. phoeniceus, E. pulchelles, E. Salm Dijckianus, E. Scheerii, E. viridiflorus; Echinopsis Eyriesii.
- Mei/Augustus: Echinocactus longihamatus, E. Texensis.
- Mei/September: Echinocactus cumingii, E. Monvillei, E. Ottonis en variëteiten, E. Tabularis, E. Quehlianus; Echinopsis oxygona.
- Juni/Juli: Echinocactus myriostigma; Echinocereus Enmannii, E. enneacanthus, E. stramineus; Echinopsis cinnabarina; Mamillaria longimamma.
- Juni/Augustus: Cereus speciosus; Echinocactus Schilinzkyanus, E. Williamsii; Echinopsis multiplex.
- Juni/September: Cereus sylvestrii; Echinopsis tubiflora.
- Juli: Cereus Pitahaya, C. serpentinus.
- Juli/Augustus: Cereus Baumannii, C. grandiflorus, C. Martinii, C. nycitalus, C. tortuosus; Echinocactus bicolor, E. hexaëdrophorus, E. Mihanovichii, E. ornatus, E. scopa.
- Augustus: Cereus azureus, C. Jamaru, C. stellatus; Opuntia Salmiana.
- Augustus/October: Mamillaria dolichocentra.
- September/October: Mamillaria gracilis.
- September/Dec.: Mamillaria decipiens.
- November/April: Epiphyllum truncatum en variëteiten.
- December/Febr.: Rhipsalis Regnellii.

G. D. D.

Op den Uitkijk.

In de „Studia Mendeliana“ Brünn 1923, komt een artikel voor van de hand van onzen landgenoot Dr. J. P. Lotsy, getiteld: Die Bedeutung Mendel's für die Deszendenzlehre, waaraan we, vrij weergegeven, het volgende ontleenen:

„De aan Mexico grenzende zuidelijke stalen der Unie, in het bijzonder Arizona, zijn rijk aan Cacteen. Sterk vertegenwoordigd is daar het geslacht *Opuntia*, zoowel door soorten der groep *Cylinderopuntia* als ook door de soorten met vlakke stengelleden (*Platyopuntia*). Deze soorten vermeerderen zich in den regel vegetatief door middel van afgebroken stengeldeelen. Vermeerdering door zaden komt nauwelijks voor, daar de jonge kiemplantjes thans spoedig ten offer vallen aan allerlei plantenetende dieren. Zeer opvallend is daar de variabiliteit bij vele zoogenaamde soorten. Zoo bloeit bijvoorbeeld *Opuntia versicolor* in

alle kleurverscheidenheden van bijna wit tot donkerrood en maakt volkomen den indruk van een bastaardgeneratie in het tweede geslacht, die door vegetatieve vermeerdering in stand gebleven is, iets dergelijks, wat ook bij onze bloembollen voorkomt. Kruisingen uitgevoerd door Mac Dougal (aan het beroemde woestijnproefstation te Tucson), tusschen *O. laevis* en *O. discata*, bewezen, dat minstens één dezer beide soorten een bastaard is. Ook kon deze onderzoeker aantonen, dat een ter plaatse veel voorkomende Echinocereussoort bij uitzaaiing een veelvormige nakomelingschap gaf, waardoor de bastaardnatuur eveneens bewezen is. Bedenkt men nu, dat bij de Cacteen kunstmatige bastaarden tusschen in vorm zeer afwijkende soorten verkregen zijn, zooals tusschen soorten der geslachten *Cereus* en *Phyllocactus*, ja, dat er zelfs op goede gronden kan worden aangenomen, dat de in Mexico in het wild groeiende *Phyllocactus Ackermanni* Lk. als een bastaard tusschen *Cereus speciosissimus* D. C. en *Phyllocactus phyllanthoides* moet worden beschouwd, (zowel Gartner, als Waszewicz en Lecoq berichten, dat ze haar uit deze kruising verkregen hebben). Neemt men verder in aanmerking, dat juist de familie der Cacteen berucht is wegens de vaagheid der soort — zoowel als der geslachtsgrenzen — dan is nauwelijks twijfel mogelijk, dat de veelvormigheid der *Opuntia*'s en de groote soort rijkdom der Cacteenfamilie in 't algemeen aan kruising moet worden toegeschreven".

Tot zoover de geleerde schrijver, van wiens hand we reeds eerder mochten aankondigen zijn reisbeschrijving door het land der Cactussen: Dr. J. P. Lotsy. Van den Atlantischen Oceaan naar de Stille Zuidzee in 1922. (Succ. 1924, pag. 58).

Dit artikel wijst ons in eene richting, waaraan bij de naamgeving en soortbeschrijving nog betrekkelijk weinig aandacht is besteed. Een schier onbegrensd veld van waarnemingen ligt hier voor ons open. Mogelijk, dat de hernieuwde belangstelling hier te lande voor de Cactussen in staat zal blijken, een steentje bij te dragen tot de studie van dit uiteraard zeer moeilijke probleem.

v. D. H.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

J. Hubert,	's-Gravenhage,	Loosduinscheweg 785.
J. B. Klop,	„	Jul. v. Stolberglaan 11.
Mej. M. W. Mioulet,	„	Maretakstr. 26.
F. Swüste,	„	Weimarstr. 61A.
W. van der Woud,	Rotterdam,	Kruisstraat 46B.
Mej. Brouwer,	Voorburg,	v. Heurnstr. 120.
A. v. d. Meer,	Hengelo (O.),	Arts.
M. C. J. Stuy,	Haarlem,	Talmastr. 25.
Dr. van Berk,	Goes.	
Prof. Dr. H. Schornagel,	Utrecht,	Fred. Hendrikstr. 108.
J. H. Reiber.	's-Gravenhage,	Ribesstr. 94.

G. Blanken,	Rotterdam,	Zoomstr. 31.
J. A. v. d. Most,	„	Jaffa Dwarsstr. 28.
Burens de Haan,	Haarlem,	Paviljoenslaan 3.
Mej. J. A. Toxopéus,	Utrecht,	Lange Nieuwstraat 2.

ADRESVERANDERING. Het lidmaatschap ten name van A. Spakier, Amsterdam is thans: Mevr. S. E. de Nies—Spakier, Nicolaas Maesstraat 75, aldaar. Het adres van den heer E. Lamaker is thans Ohmstraat 41, Hilversum ; dat van den heer J. J. Huldy, Weimansweg 52, Rotterdam ; van den heer P. J. Hendriksen Willem Beukelzoonstr. 84, Vlaardingen en van den heer H. A. Fikke Eekwal 71, Zwolle. De heer A. de Boer Jzn. woont thans te Zwolle, Alexanderstr. 11 en Mevr. B. Hoek—Salsman Groot Hertoginnelaan 61, 's-Gravenhage, terwijl de heer F. Thormann thans woont te Lonneker, Poolmansweg F 281.

HET AUGUSTUSNUMMER van „Succulenta" kon wegens vacantieomstandigheden der Redactie niet verschijnen, dit nummer geldt dus voor Augustus en September. Ook het „vervolg-artikel „Gedoornde vrienden" moest ditmaal achterwege blijven.

CORRESPONDENTIE. *B. C. te V.* De door u gezonden bloem is van *Stapelia variegata*, zij kwam, dank zij uw zeer zorgvuldige verpakking, prachtig over.

U vraagt of *Selenicereus grandiflorus* dit jaar overal meer dan gewoonlijk heeft gebloeid. Ik kan u daaromtrent niet juist inlichten. Ook ik heb dit jaar, méér dan vroeger, over het bloeien van diverse exemplaren gehoord, doch de gegevens over verschillende jaren zijn te onvolledig om daaruit gevolgtrekkingen te kunnen maken.

Het is anders wel opvallend dat in een kleine gemeente als waarin u woont, drie liefhebbers tegelijk bloeiende planten van de Koningin der Nacht hebben.

Dat u binnen 4 jaren *Selenicereus grandiflorus* van stek tot bloeiende plant hebt gekweekt, is wel een bewijs dat de Succulenten bij u in goede handen zijn.

's-G.

V. W.

ONZE PROPAGANDA (gratis-stekken).

Van de volgende leden mochten we stekken ontvangen voor het bekende doel:

L. Schorer, Culemborg; V. G. Ploem, Kerkrade; Joh. de Leers, Utrecht; L. Melchior, Schagen; Prof. A. M. Sprenger, Wageningen en A. Hölzenspies, Grevenbicht, Mej. Mees, Hilversum en G. Sterken, Deventer.

We brengen de vriendelijke gevers nogmaals hartelijk dank en hopen, dat hun voorbeeld navolging zal vinden. Bij een dergelijke snelle groei onzer vereeniging, is het onzen penningmeester absoluut onmogelijk uit zijn privé-verzameling voldoende stekken af te geven. Alles is welkom, doch liefst hebben we stekken op naam. In ruil voor de genomen moeite, zenden wij steeds iets terug, hetzij zaden, of anders enkele waardevolle importplanten.

Mochten er op een gegeven oogenblik te veel stekken in voorraad zijn, dan worden deze voorloopig uitgeplant, maar dit laatste is tot heden toe niet voorgekomen. Tot goed begrip dienen we nog eens te herhalen, dat onze bedoeling met de gratis-stekken nooit is geweest onze nieuwe leden een verzameling kostbaarheden cadeau te doen, die in waarde de contributie verre zou overtreffen, doch dat deze slechts als aanmoediging bedoeld zijn voor pas beginnende liefhebbers, voor wie iedere stek waarde heeft. We ontvangen van hen nog steeds zooveel blijken van waardeering, dat we meenen met dezen arbeid te moeten blijven doorgaan, ook al vergt ze zeer veel tijd en arbeid. Mocht iemand soms om een of andere reden zijn teleurgesteld of mocht de zending onderweg zijn gekneusd, laat hij het ons melden, allicht kunnen we helpen. Eenige meerdere moeite in het belang onzer vereeniging, is ons nooit te veel geweest.

CONTRIBUTIE 1924. Van enkele leden ontvingen wij de postkwitantie onbetaald terug. Wij vermoeden, dat de vacantie hieraan wel schuld zal hebben. Wij zullen in den loop dezer maand nog eens over het bedrag disponeeren en vertrouwen, dat allen de kwitantie zullen voldoen. Wie dan niet betalen, worden geroyeerd.

Zij, die pas in den loop van dit jaar tot de vereeniging toetraden en aan wien het niet meer mogelijk was alle afleveringen toe te sturen, krijgen het boekwerk „*Onze gedoornde Vrienden*” gratis toegezonden, zoodra het verschenen is, denkelijk nog einde dezes jaars.

RUILRUBRIEK. J. J. Huldy, Weimansweg 52, Rotterdam, biedt aan : Sedum Roseum, S. Kamtschaticum, S. Sieboldi, S. Sieboldi Fol. Var., S. Carneum, S. Album, S. Acre, S. Purpureum, 50 Sem-pervivumsoorten op naam, Cereus Silvestrii;

in ruil voor: Gasteria-, Echeveria-, Aloë- en Opuntiasoorten en Kalanchoe marmorata.

EXCURSIE NAAR DEN CULTUURTUIN VOOR TECHNISCHE GEWASSEN TE DELFT. Toen ik bij ons bezoek aan den Hortus te Leiden mededeelde dat in den Hortus te Delft eveneens een collectie interessante Succulenten aanwezig is, hebben meerdere leden mij verzocht om te willen trachten toestemming te verkrijgen om ook die planten te bezichtigen.

Ik heb daaraan gevolg gegeven en verwacht toestemming om op 21 September a.s. dien Hortus met gezelschap te bezoeken.

Zij, die eventueel het uitstapje zouden willen meemaken, verzoek ik, mij spoedig daarvan kennis te willen geven ; juiste datum en uur van vertrek zal ik dan nader aan hen berichten.

'S-GRAVENHAGE, Molenaarstraat 35. J.J. VERBEEK WOLTHUYS

Een cursus over de Vetplanten.

De „Lijst” der leergangen aan de Volksuniversiteit, te 's-Gra-

venhage, secretariaat: Hooge Nieuwstraat 4A, bevat onder de rubriek Natuurlijke Historie, onder no. A 59, een cursus met lichtbeelden, te houden door den heer F. A. Hansen, Tuinarchitect te Alphen a.d. Rijn, over Planten en Paddestoelen.

De cursus is verdeeld over 6 lessen en wel :

les 1 en 2: Knol- en bolgewassen ;

les 3 en 4: Succulenten of vetplanten ;

les 5 en 6: Lagere zwammen en paddestoelen.

Het lesgeld voor den geheelen cursus bedraagt f3.—, f2.10 of f 1.20, dit bedrag wordt door den deelnemer zelve bepaald naar gelang van den financiëelen draagkracht.

Aanvang: Maandag 12 Januari 1925, des avonds 8 uur en vervolgens iederen verderen Maandagavond-eveneens 8 uur. RED.

Boekbespreking.

Culture des Cactées par Jos. Mosbeux. Brussel 1923. Prijs 1.50 Fr.

Dit is het eerste werkje in de Fransche taal, dat we in deze rubriek aankondigen. Het schijnt ook het eenige te zijn, dat er momenteel bestaat, aangezien de schrijver in zijn voorbericht mededeelt, dat hij zich gewend heeft tot de grootste Fransche uitgevers, doch dat deze hem berichtten, dat op dit gebied alles reeds lang was uitverkocht. Heel groote belangstelling voor de succulenten schijnt er dan ook in de Franschsprekende landen niet te bestaan. Wat wij er zelf zagen versterkte ons ten volle in die meening. De verzameling van den plantentuin te Parijs leek ons maar heel matig. In België schijnt er wel iets meer belangstelling te komen en als symptoom hiervan moeten we dan ook het verschijnen van dit boekje opvatten, dat niets anders bedoelt te zijn dan een korte leidraad voor den beginnenden verzamelaar. Het beslaat slechts 32 pagina's en is niet geïllustreerd, wat bij den zeer lagen prijs dan ook nauwelijks te verwachten is.

Het bevat een aantal korte hoofdstukken over het vaderland der cactussen, de aarde, de bemesting, het verpotten, de drainering, het begieten, het stekken, het enten en zaaien, terwijl het ten slotte behandelt de geslachten *Mamillaria*, *Echinocactus*, *Cereus*, *Pilocereus*, *Echinocereus*, *Echinopsis*, *Opuntia*, *Phyllocactus* en *Epiphyllum*, alle gevolgd door een lijst van aanbevelenswaardige soorten. De catalogus van den heer De Laet schijnt hiervoor wel de voornaamste leidraad te zijn geweest. Een lijstje van een 60-tal vetplanten besluit dan het geheel. Vermelden we volledigheidshalve nog, dat ook eenige schadelijke insecten worden opgesomd met hun bestrijdingsmiddelen.

Het ligt natuurlijk geenszins in onze bedoeling in critische bijzonderheden te treden, veeleer juichen we de verschijning van dit werkje van ganscher harte toe en wenschen den schrijver, die tevens kweeker en handelaar is, succes met deze goedbedoelde poging om de liefhebberij in deze planten onder zijn landgenooten wat meer populair te helpen maken. v. D. H.